

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 18 september 2018

Onderwerp: data-strategie

Kenmerk: 1120623

Bijlagen: notitie 'Data-strategie van de Provincie Noord-Holland'

1. Inleiding

De hedendaagse ontwikkelingen op het terrein van nieuwe technologie en data gaan razendsnel. Vrijwel dagelijks berichten de media over de invloed van data op ons leven: van de manipulatie van verkiezingen tot de beïnvloeding van ons koopgedrag op internet. Deze ontwikkelingen hebben risicovolle kanten in zich maar brengen ook zeker kansen met zich mee. Dat geldt niet alleen voor burgers en bedrijven maar ook voor overheden. Deze staan enerzijds voor de opgave om de rechtsstaat en de democratie te beschermen tegen de kwalijke invloeden van technologie en data. Anderzijds bieden technologie en data mogelijkheden om allerlei maatschappelijke opgaven sneller en beter op te pakken. Dat geldt voor vrijwel alle opgaven waarvoor overheden zich gesteld zien: energietransitie, verstedelijking, mobiliteit, biodiversiteit etc.

Steeds meer wordt duidelijk dat het niet overdreven is om in dit verband van een *revolutie* te spreken. Deze wordt wel eens aangeduid als de *Vierde Industriële Revolutie*. Het kenmerk daarvan is dat technologieën en wetenschappen die voorheen op zichzelf stonden (zoals de nanotechnologie, de biotechnologie, de informatie- en communicatietechnologie en de cognitieve wetenschappen) steeds meer 'versmelten'. De gevolgen van deze revolutie zijn nog nauwelijks in volle omvang te overzien. Toch hebben we het afgelopen decennium de eerste effecten kunnen waarnemen: een aantal zogeheten 'disruptieve effecten' in sommige economische sectoren. Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de plotse doch zeer grote druk op de detailhandel en de hotel- en taxibranche als gevolg van de opkomst van nieuwe, wereldwijde platformbedrijven. Ook is de hoeveelheid data als gevolg van deze ontwikkelingen explosief toegenomen.

Het zal duidelijk zijn dat ook overheden zich in dit nieuwe tijdvak dienen te positioneren. Geen aandacht voor deze ontwikkelingen is géén optie. Dat geldt ook voor de Provincie Noord-Holland. Het is allerm minst zo dat wij ons te midden van dit 'revolutionaire geweld' op een nulpunt bevinden. Integendeel. Zeker op de terreinen verkeersmanagement en smart mobility hebben wij in de loop der jaren een door onze partners gewaardeerde positie opgebouwd in de relevante (nationale en internationale) netwerken. Ook op data-gebied hebben wij een goede reputatie. Deze geldt overigens vooral voor onze traditionele, ruimtelijke data en nog veel minder voor de nieuwe, big data. Dat neemt niet weg dat we ook in deze nieuwe wereld de eerste stappen zetten.

In het licht van deze context - en dan met name van de duizelingwekkende snelheid waarmee deze ontwikkelingen zich voltrekken - hebben wij gemeend nog deze coalitieperiode een data-strategie aan u ter vaststelling voor te leggen. Hoewel deze niet in het coalitieakkoord is genoemd rechtvaardigt de impact van deze ontwikkelingen op het provinciaal beleid een dergelijke strategie. Deze bevat een aantal door Provinciale Staten vast te stellen kaders. Het belangrijkste kader is onze keuze om voortaan data-gedreven te gaan werken. Die keuze is niet zo maar een technische aanpassing maar is fundamenteel van aard. In die zin 'verdient' zij ook een vaststelling door de Staten. Inherent aan die keuze is onze tweeledige ambitie. Enerzijds willen wij onze reputatie van betrouwbare en degelijke partner op het terrein van traditionele data vasthouden en uitbouwen. Anderzijds willen wij ons door-ontwikkelen tot een innovatieve partner in de nieuwe data-wereld. Binnen deze kaders kan het College van Gedeputeerde Staten haar diverse opgaven zo goed mogelijk met behulp van data uitvoeren. Bij die opgaven kan gedacht worden aan het coalitieakkoord, de nog door de Staten vast te stellen Omgevingsvisie NH2050, onze wettelijke taken als ook aan de taken vanuit onze rol als wegbeheerder.

Met enige nadruk stellen wij dat deze data-strategie slechts een eerste aanzet vormt. Het revolutionaire karakter van deze technologische ontwikkelingen maakt dat de positionering van de Provincie Noord-Holland een voortdurend leerproces vergt. Daarin willen wij de Staten graag meenemen. Ook zullen wij de resterende coalitieperiode gebruiken voor het laten uitvoeren van een aantal verkenningen op dit terrein. Deze hebben in elk geval betrekking op de vraagstukken van open data, ethiek, sensing en de personele consequenties. Deze verkenningen kunnen worden gezien als nadere uitwerkingen van de hoofdlijnen van deze strategie. De uitkomsten zullen wij aanreiken aan de onderhandelaars voor een nieuw College van Gedeputeerde Staten. Desgewenst kunnen zij deze verkenningen benutten voor het bepalen van nieuwe ambities.

2. Doelstellingen en evaluatiecriteria

Deze strategie bevat nog geen smart doelstellingen. In plaats daarvan hebben wij een aantal door Provinciale Staten vast te stellen hoofdlijnen geformuleerd. Na de vaststelling daarvan zullen wij in concrete data-gedreven programma's en projecten - zo veel als mogelijk - evaluatiecriteria formuleren.

3. Financiering, communicatie en (burger)participatie

Financiering

Wat deze veranderingen in financieel opzicht precies betekenen moeten wij verder onderzoeken. Om dat mogelijk te maken zijn de financiële middelen die Provinciale Staten bij de Kaderbrief 2019 ter beschikking hebben gesteld voor de uitvoering van het Concern Informatie Plan, voor de korte termijn óók toereikend voor de uitvoering van deze datastrategie (2,25 miljoen euro voor het jaar 2018 en 2,75 miljoen euro structureel voor de jaren daarna).

De middelen voor de langere termijn zijn afhankelijk van de ambities van een volgend college van GS. Die zijn nu dus nog niet te voorzien. In algemene zin kan wel worden opgemerkt dat investeringen op data-terrein, naast de beoogde maatschappelijke effecten, zich ook anderszins kunnen terugverdienen. Zo is het goed denkbaar dat deze investeringen leiden tot verminderde onderhoudskosten voor onze provinciale wegen. Ook kan bij toekomstige investeringsbeslissingen voortaan meegewogen worden dat nieuwe provinciale assets mogelijkheden bieden om data te verzamelen ten behoeve van provinciale opgaven. Om een voorbeeld te geven.

Een investering in een installatie voor restwarmte biedt mogelijkheden om data te genereren die relevant is voor de energietransitie. Evenzeer kan een investering in een nieuwe brug of in de vervanging van een lantaarnpaal mogelijkheden bieden voor de verzameling van data die nuttig is met het oog op onze opgaven.

Communicatie

In vervolg op een symposium over nieuwe technologie en data dat wij in februari 2018 hebben gehouden, zullen wij begin 2019 een nieuwe bijeenkomst organiseren. Dat symposium trok vooral ambtelijke vertegenwoordigers van tal van partners (overheden, kennisinstellingen, bedrijven) en leerde ons dat een verbindende rol van de Provincie Noord-Holland op het terrein van nieuwe technologie en data zeer op prijs wordt gesteld. De Data-strategie van de Provincie Noord-Holland is dan ook sterk in deze geest ontwikkeld. Met de nieuw te organiseren bijeenkomst willen wij nu óók bestuurders en volksvertegenwoordigers uitnodigen. Zij worden in de gelegenheid gesteld om –bijvoorbeeld per regio- hun best practices te laten zien en om aan te geven wat de gewenste vervolgstappen zijn die in gezamenlijkheid kunnen worden gezet.

(Burger)participatie

Participatie van burgers op het terrein van nieuwe technologie en data vertaalt zich voor een belangrijk deel in het gebruik van door overheden ter beschikking gestelde open data. Burgers kunnen aan die data waarde toevoegen, bijvoorbeeld door apps te ontwikkelen. De Provincie Noord-Holland heeft de afgelopen jaren – niet in de laatste plaats door de inspanningen van Provinciale Staten – belangrijke stappen op dit terrein gezet. De data-strategie geeft aan dat er voor de komende periode mogelijkheden zijn om deze ambities nog verder te vergroten. Die ambities zullen moeten worden afgewogen tegen de kosten en tegen de risico's van veiligheid en privacy. Op dit punt laten wij een verkenning uitvoeren.

4. Proces en procedure

Zoals hiervoor uiteengezet bestaat het proces na de vaststelling van de data-strategie uit twee stappen:

- de uitvoering van een aantal verkenningen;
- de organisatie van een symposium in het begin van 2019.

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. J.W. Remkes, voorzitter

mw. mr. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 65-2018

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 18 september 2018;

gelet op:

- het grote belang van nieuwe technologie en data voor het provinciaal beleid;
- het feit dat de consequenties voor dat beleid nog niet in samenhang zijn doordacht en de vaststelling van een aantal beleidskaders derhalve zeer gewenst is;
- het feit dat de snelheid van de technologische ontwikkelingen zeer hoog is;

besluiten:

1. de Datastrategie van de Provincie Noord-Holland vast te stellen.

Haarlem, 12 november 2018

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, statengriffier